

szak- és társadalmi lap az erdészeti személyzet részére.

Előfizetési árak:

Egész évre	8 kor. — fl.
Fél évre	4 kor. — fl.
Negyed évre	2 kor. — fl.

Előfizetési díjak, hirdetések s bármily írásbeli közlemények a lap szerkesztőségéhez küldendők.

Megjelenik
minden Szerdán.

Hirdetési díjak:

Egy hasábos garmond sor vagy annak helye 20 fl. Ajánlközásoknál eladás vételnél minden szó után előre beküldendő 4 fl. Nagyobb s többszörös hirdetményeknél mérsékelt díjak egyezség szerint.

VII. évfolyam.

Szászsebes, 1903. Julius 29.

44. szám.

Kálvária járás.

Valóban nem tudjuk hirtelen más alkalmasabb néven elnevezni azt a gyakorlati időt, a melyet némely erdőőri szakiskolát végzett ifjunak el kell töltenie azért, hogy az erdőőri szakvizsgát letehesse. Alkalmat ad nekünk erre egy a legközelebbi napokban kapott s előttünk fekvő levél, melyben egy erdőőri szakiskolát végzett fiatalember keservesen panaszkodik keserves sorsa fölött, melyet el kell szenvednie pusztán csak azért hogy megszerezze magának azt a gyakorlati időt, melyre szüksége van az erdőőri szakvizsgának a lehetőségéhez. Halljuk csak, hogy mit ír az illető egyebek közt erre vonatkozólag:

„Bizon elég sajnós, hogy a társadalomtól elkülönítve, az erdővadonjában (ilyen helyen van lakásom) súlyos szolgálatom mellett még e kis szórakozást (lapunk járatását érti ez alatt. A szerk.) is elvonja tőlem az átkozott sors. Talán az országban egy erdőaltiszti pályára készülődöt sem sujt a sorscsapás úgy, mint engem. Tíz forintos havi fizetés és egyéb semmi illetményvel sem járó állást kellett elfoglalom; kényszerítve voltam reá, mert gyakorlati évem nem volt, a szakiskolából való távozásom után állást nem kaptam, dacára az ottan nyert általános „dicséretes“ eredménynek; az idő

telt és ha ezt nem fogadtam volna el, az ideai szakvizsgától is el lennék késve és így hiába lett volna minden eddigi törekvésem, így pedig ha bármily keservesen telnek is napjaim, vigasztal az a tudat, hogy legalább céloamat elérhetem, azaz a törvény értelmében e dicső pálya által megkívánt képzettségi igazolványt megkaphatom.“

Ime, ez a panasza egy ifjunak, ki élete céljául az erdészeti altiszti pályát választotta s hogy erre magát jól előkészíthesse, elvégezte az erdőőri szakiskolát, még pedig dicséretes eredménnyel, bizonyoságául annak, hogy feladatát komolyan veszi s meg van benne az igyekezet arra, hogy majdan az életben pályatársai között is ne hátul, hanem azok élén haladhasson.

Igen ám, de az erdőőri szakiskolának bármilyen jó eredménnyel való elvégzése nem elegendő arra, hogy a növendék magának a képesítő végbizonyítványt is megszerezhesse, hanem szüksége van még a törvény rendelkezései szerint kilenc havi gyakorlati szolgálatra is, így tehát nyomban, a mint a szakiskola porát lerázta magáról, utánna kell vetnie magát a helykeresésnek, a mi pedig nálunk elég keserves állapot, mert a tapasztalás azt mutatja, hogy erdőbirtokosaink nagy része, még olyanok is, kiknek erdője az erdőtörvény 17 §-ának fogalma alá tartozik s így szakképzett személyzet tartására kötelezvék, a nyilvánosság kizárásával, tehát nem előzetesen hirdetett

pályázat után, hanem csak amugy suttyomban keritenek maguknak hol arra való, hol alkalmatlan védszemélyzetet. Pedig a mellett, hogy még maguknak is előnyt biztosítanánk, milyen jó szolgálatot tehetnének az erdőbirtokosok hazai erdészetünknek, ha a szakiskolát végzett ifjakat az iskolából való kikerülésük után nyomban felkarolnák, szolgálatukba fogadnák s ezért nekik olyan díjazást adnának, a melyből szerényen megélhetnének azon a kilenc hónapon át, a melynek kimutatására szükségük van, hogy maguknak a pályájukhoz szükséges végbizonyítványt megszerezhessék,

Az erdőőri szakiskolát végzők tulnyomóan nagy része ugyanis nálunk szegény sorsu, nagy részben erdészeti altisztek gyermeke s a szakiskolát is csak azért képes elvégezni, mert abban az állam jóvoltából ingyenes ellátásban és ruházatban részesül, mit egyébként nem tehetne meg, mert bizon akárhány szülőnek gondot ad még annak a csekély értékű fehérneműnek egyszerre való beszerzése is, melyet a szakiskolába felvett ifju jelentkezése alkalmával magával vinni tartozik. Az ilyen szegény sorsu ifju azután a szakiskolai tanulmányok végeztével nagyobbbrészt saját magára van utalva és magának kell gondoskodnia arról, hogy kenyerét addig is, míg a szakvizsgához szükséges kilenc hónapi gyakorlatot megszerezheti, megkeresse, mert kevés az olyan szülő, ki fiát képes legyen erre az időre sajátjából ellátni és így lehetővé tenni, hogy valamely

erdőbirtoknál mint ingyenes szolgálhasson, megszerzendő magának a szükséges tapasztalatokat.

Csak természetes folyománya azután ennek az állapotnak az, hogy az ilyen szegény sorsu ifju kapva kap minden s bármily alkalmazás után, csak hogy élete vágyát és célját elérhesse s elfogad olyan alkalmazást is, mely még csak a mindennapi száraz kenyeret is alig képes megadni s ilyen állomáson azután egyszerre három nehéz feladat is várakozik reá: az éjjelnappali terhes és felelőségteljes szolgálat, a vizsgára való készülődés és gyakorlás a nélkülözésben és koplalásban. Mindmegannyi olyan nehéz feladat, hogy ember legyen a talpán, a ki csak az egyiknek is sikeresen megfelelni képes legyen.

Igy kerülnek azután a kényszerhelyzetbe sodort szakiskolás ifjak a minden más mellékilletmény hijával való 240 koronás erdőszolgai állásokra, melyek szervezésénél pedig gondolni sem lehetett arra, hogy ezek önálló s más keresettől független állások legyenek, mert hiszen képtelenség még csak elgondolni is azt, hogy valaki magát havi 20 koronából élelmezhesse és ruházhassa, sok helyütt pedig ezen kívül még lakást is béreljen s tüzelőfát vásároljon. Az ilyen erdőszolgai állomások alkalmasak az erdők mellett levő falvak kisebb parasztgazdái részére, kik ezt a javadalmazást inkább csak mellékkeresetnek tekintik, sőt ennél is többre becsülik azt a tekintélyt, melyet az részükre polgártársaik szemében biztosít-

TÁRCZA.

„Mukucs” puszta és ottani farkaskalandom.

Elbeszélés.

Irta: Vihar Győző.

(Folytatása).

Végre azutan nagysokára keleti irányból válasz érkezett, melyet mi megragadva csakhamar eltértünk a választott iránytól és gyorsan követtük a hang irányát, biztosra vevén, hogy társaink valamelyike ismerte fel helyzetünket. Nagy volt azután meglepetésünk, midőn vélt társunk helyett egy teljesen ismeretlen s fegyveres emberrel találtuk magunkat szemben, ki miután észrevette rakományunkat nem csak hogy az erdőből kivezető ut iránt hozzá intézett kérdéseinkre nem adott felvilágosítást, de sőt kemény és fenyegető szavak kíséretében követelte tőlünk, hogy terhünkkel együtt nyomban kövessük.

Engedelmeskedve a paranesnak, nyomon követtük az ismeretlent, alig tettünk azenban pár száz lépést, mikor észrevettük, hogy a bükkös szálfái ritkulni kezdenek s hogy az erdő csöndjét ebugatás zavarta meg. Végre leereszkedtünk egy domboldal ritkás fái közt egy kis keskeny völgybe, melyen tul ismét az erdőség ágaskodott az ég felé magasra törő fáival, magát a hosszan dekeskenyen huzódó völgyet pedig egy csermely szelte ketté, a melynek ugy jobb, mint balparti részén buja növényzettel ellepett rét diszlett, majd amodább a baloldali részön meg egy jókora kiterjedésű szőlőhegy emelkedett s mindkettőnek a végében egy beláthatlan kiterjedésű és hepehupás talaju mezőség bilincselte le a tekintetet.

Lejebb ereszkedve a lejtőn, balra tőlünk egy mélyen tátongó katlanból füstfelleg tört elő, mit megfigyelve, majd egy kéményt, még amodább egy gyümölcsöst méhessel, azután egy kutágast tágas majorsági udvaron, egy fehérre meszelt házacsát, a további fordulásnál pedig még néhány lakóházat és gazdasági

De gyakran még szerencsésnek mondható az a szakiskolás, a ki ilyen álláshoz is hozzá férhet, mert van akárhány olyan is, kinek a sors ilyet sem juttat s hónapokig, gyakran évekig is szülői nyakán élösködven, utoljára is meg-
unja az ide-oda való haszontalan pályázást, vagy talán szemrehányást is tesznek neki az erre való költekezés miatt s más pályát keres magának a melyen jobban és hamarabb való boldogulását elérhetni véli s ha csakugyan itt kedvez neki a szerencse akkor kárba vészett az állam által a szakiskolában neki nyújtott jótétemény s hazánk erdészete szegényebb lesz egy-egy jól képzett szakerővel.

Ezen a viszás állapoton okvetlenül segíteni kell, csak az a kérdés, hogy mi módon.

Társadalmunknál bevett szokás, hogy minden segítséget csak az államtól várunk s így nem nagy a bizodalunk, hogy a magán erdőbirtokosok példaadás nélkül is felkarolnák a dolgot s így legegyszerűbb lenne, ha itt is, mint sok más helyütt, ismét csak az állam venné kezébe a kezdeményezést, oly módon, hogy az iskolai tanév végével a szakiskolát végzett ifjakat nem valami fényes, de a mindennapi tisztességes megélhetést biztosító díjazást mellett alkalmazná a kincstári erdőknél legalább addig, míg magunknak a szakvizsgai bizonyítványt megszereznék. Ez nem is lenne olyan nehéz, mint a milyennek valaki gondolná; hiszen a nagy kiterjedésű kincstári erdőknél minden időben száznál is több napibéres segédőr

áll alkalmazásban 1 K — 1 K 20 f napibérrel javadalmazva, tehát még mindig sokkal tisztességesebb bérrel, mint a milyen az erdőőri évi 240 korona bér.

A szakiskolák igazgatóságai is nagyban hozzájárulhatnának növendékeik elhelyezéséhez ha azokra az erdőbirtokosok figyelmét ideje-
korán, tehát már ilyenkor felhívnák a hazai sajtó útján, mely ezt a közvetítői szerepet szívesen és díjtalanul magára vállalná.

Ilyen módon elejét lehetne venni annak a sok nyomoruságos tengődésnek, melynek most számos derék, képzett ifjunk ki van téve s mely hasonlatos a kálvária járás kiszendése-
hez és sok becses anyagot lehetne megmenteni hazánk erdészete részére, mely egyébként arra nézve örökre kárba vész.

Szükséges, vagy legalább hasznos tudnivalók egynémely ismeretesebb vízi madárnál s ezek vadászatáról.

Irta: **Vihar Győző.**
(Polytás).

És ezek után most, még mielőtt rátérnék mada-
rainkra, szükségesnek tartom előrebocsátani a jelenleg még (fájdalom!) érvényben levő vadászati törvényünk 11-ik §-ának azt a rendelkezését, mely ezt mondja:

„A madarak közül kivételt képeznek (vagyis nem terjed ki rájuk az általános tilalmi időszak) a vándor és vízi madarak, de ott, hol ez utóbbiak költenek, a párosodás és költés időszaka alatt a tilalom rájuk is kiterjed.”

A törvény eme szakaszának felidézését azért tartottam szükségesnek, mert az általam ez alkalommal

épületet pillantottunk meg s hallottunk mind jobban erősödő kutyaugatást, kakas kukorékolást és egyéb házi állatok hangjait.

Kísérőnk, vagy jobban mondva vezetőnk egy igen jó kinézésű ház udvarába állított be velünk, melynek építési modora és az elénk törő ugató séreg külön-
félesége okszerű következtetés mellett mindjárt tisztázta hollétünk kérdését s az ebek csaholására elősiető cselédhez kísérőnk csakugyan azt a kérdést intézte, hogy itthon van-e a fővadász ur? s miután ingenlő feleletet nyert, epres fazekainkat átadatta velünk a cselédnek s általa beüzente a fővadásznak, hogy két epertolvajt hajtott be. Ekkor ismertük csak meg helyzetünk kritikus voltát és legott sirásra vettük a dolgot részben fáradságunk gyümölcse fölötti bánatunk, részben pedig leendő sorsunk fölötti aggodalmaink miatt.

Nem kellett sokáig várakoznunk. Az épület agancsokkal diszitett előtornácának ajtajában csakhamar megjelent a fővadász: egy szikár, magas, rőt szakálu, félelmetes kinézésű uri egyéniség, kinek tekintete —

a mi szemeinkben — szikrázni látszott és dörgedelmes hangjával a tolvajok után kérdezősködött, de miután azok a mi semmit mondó igénytelen személyeinkben lettek bemutatva, komor arcán egy jó reményekre jogosító mosoly futott végig és miután a hozzánk intézett néhány kérdésére őszinte feleletet adtunk, kísérőnket — az erdőkerülőt, mert az volt — eltávolította, minket pedig behívott szobájába s mindent megtudván tőlünk, a mit tudni akart, bekiáltott a szomszéd szobába:

— Te Klementin édes! nézz csak utánna, hogy ezek a szegény diákgyererek kapjanak valami kis vacsorát, még ma nem ettek semmit. Ugye jó lesz, fiaim — szólt azután ismét felénk fordulva.

Alig küzdöttük még le a változatos meglepetések izgalma, már is meg volt terítve s ott állt előttünk köcsögben jó hűtött aludttej, egy tányéron vaj, egy másikon tejfölös turó, egy alig megkezdett kenyér és egy nagy tál eper; jóllakhattunk, ehettünk akár a megcsömörlésig s hogy bátorságunkat növelje, maga az áldott szívű jó háziasszony és a házi kisasszony, a kis

felemlítendő madárfajok tilalmi időszakára nézve még natabilitásoknak és kapacitásoknak is ismerem hibás nézetét és előrebecsátani kívánom a törvény rendelkezését azért is, hogy ne legyenek kénytelen majdan alább minden egyes madárfajnál a tilalmi időszakot mindannyiszor ismételni.

No de most már itt az ideje, hogy reá térjek cikksorozatom tulajdonképeni tárgyára, az egyes madarakra is.

A gázlók rendjébe s a vízi tyukok családjához tartozik a haris.

A haris (*Crex pratensis* vagy *Rallus crex*) vándor madár, mely csak egészen késő tavasszal jön hozzánk és tőlünk még az ős kezdetén elvonul, de vonulása nem folytonos; nem szívesen repül egyfolytában messzire, hanem szokott pihenőket is tartani.

A harisnak jó hosszú lábszárai s aránylag még hosszabb lábujjai vannak; repülése nagyon lomha és szárnyai helyett szívesebben használja lábait; igen ügyes futó s buvó. Szereti a vízmenti berkes helyeket, a vizenyős, sáros rétségeket, ereket a nádasok széleit a nagy és magas kaszálókat, a bokros, bozótos térségeket.

Nappal is gyakran, de alkonyat táján és éjjeleken át folyton hallatja dorombolásszerű elég erőteljes „kr-kr” hangját. Táplálékát a szokott tartózkodási helyen előforduló rovarok, férgek, csigák s fümagvak képezik, de szívesen megizleli madártársainak tojásait is és ha ezt csak egyszer megcselekedte, akkor már határozottan tojásrablóvá válik. Tojásait a földön készített igénytelen kotorékba rakja s azok száma 10–12, alapszínük sárgásfehér, szürkészöld és barna színű öreg foltokkal. Tojásait 21 nap alatt, május végén vagy június elején költi ki. A fiókák 6 hónapon át fejlődnek, élettartamuk 8 év s megszelidíthetők. Bár megszokják szelidségükben a házi baromfiak társaságát és azok eledelét is, mégis tojásrabló hajlandóságuk miatt a baromfiak tár-

ságában veszélyesekké válhatnak s ezen kívül a vándorlás ösztönének hatása alatt abban az időszakban a mikor — ha csak alkalmuk akad — megszöknek és többé nem térek vissza a házhoz. A haris husa igen izletes.

Az én véleményem szerint a haris mint tojáspusztító semmi kiméletet sem érdemel és az érvényben lévő vadászati törvény 12-ik §-ának rendelkezése erre is ki lenne terjeszthető, vagyis a harisnak vadászása a tilalmi időszak alatt is megengedhető lenne.

A mi pedig magát a haris vadászatát illet, erről igen kevés a mondani való. Szokott tartózkodási helyein kell keresni és vizslával vadászni. Fölkeresése végett hangja után indulni kissé bajos és fárasztó földadat, mert nagyon szemfüles jószág s ha el nem fekszik s ha nem a fekvő helyén lepjük meg, akkor hamar kerekét old a közeledő puskás és kutyája elől s nem is repülve, hanem futva: futása sohasem egyenes irányu hanem össze-vissza futkos mielőtt tovább áll s ezután olyannyira meglapul hogy ugyancsak jól begyakorolt eb legyen az, mely őt buvó helyén feltalálja és ha ez meg is történt, akkor is sokszor sikerül még neki a legügyesebb eb elől is észrevétlenül tovább illanni, főleg ha az eb kitartóan állja, miért is tanácsos mindjárt, a mint az eb állja, azt nlőle kitaposni.

A haris nyomán a fiatal vizsla határozottan romlik; egészen megzavarodik; nem képes kibontakozni az innen is, onnan is jövő szimatból; kapkod ide is, oda is, kipkedő-kapkodóvá válik és megszokja a csapán, a nyomon való haladást, meg a tortyogva való keresést s utóbbi azért is, mert a haris leginkább a nedves talajon van, hol az ebb orra megtellik harmattal, nedvességgel, mely körülmény hátrányos a jó szaglásra. Innen van azután az, hogy akárhányszor az eb jobbra jelez s a haris mégis balról száll ki. A legügyesebben, észrevétlenül képes eltűnni az álló vizsla elől, melynek akárhányszor háta mögé is kerül és éles szemű puskás

Ilonka jártak elől jó példával, egyre ösztökélvén minket is az evésre. A derék házigazda pedig, hogy a szüleinknek miattunk való aggodalmaik minél hamarabb eloszlassa, intézkedett, hogy az étkezés bevégeztével s mielőtt még az öreg este beállana, kocsija haza szállítson, de előbb ennünk kellett, mert éhes gyomorral nem akart utnak eresztetni.

No a kerülő durva föllépése után ez a kedvező fordulat valóban meglepett minket s örök időkre felejtethetlen emléket hagyott vissza lelkünkben, főleg miután a kocsira ülve láttuk, hogy még a két fazék eper is is sértetlen állapotban oda vándorolt mellénk a kocsiba.

Megköszönve a meg nem érdemelt szívélyes fogadtatást, felültünk a kocsira s elhajtattunk, a kis Ilonka pedig még a kapuból utánunk szolt:

— Látogassanak el máskor is a Mukucs pusztára!

Ekkor tudtam meg csak, hogy a Mukucs pusztán voltunk, hogy Mukucs puszta a valóságban is létezik és hogy ott csakugyan laknak is, még pedig nagyon szeretetreméltó, kedves, vendégszerető emberek és menet

közben minden figyelmemet arra irányítottam, hogy az utiránya maradandólag emlékezetembe vésődjék.

A kocsi, melyen visszafelé mentünk, egészen más uton haladt, mint a melyen mi gyalog a pusztára jutottunk s a kocsit egy falun is átvezetett. A melyhez a puszta közigazgatásilag tartozott, egyébként pedig a puszta egy három oldalról erdőrengeteg által körülövezett olyan katlanban volt elrejtve, hogy azt szándékosan keresve szinte mesterségzsámbe ment fellelhetni, de regényes vidéke arra nézve, ki a vad természetnek imádója, rendkívül vonzó, vadászra nézve pedig olyan csábító ingerű, hogy az ember inkább kívánczik ott holtan pihenni, mint sok más helyen éldegélni.

Másfél órai kocsikázás után végre otthon, de az átélt élményeink után — legalább én — egészen magamon kívül voltam s fejletlensége dacára is könnyen sebezhető szívem vérzett. Avagy talán a nagyon kapóra jött ozsonna, melyhez hasonló jót otthon még soha sem élveztem, zavart meg annyira? Bizon Isten még ma sem tudom. Lehetséges, de annyit igenis megtudtam,

legyen az, ki a haris mozdulatait a magas fűszálak csekély mozgása nyomán akarja figyelemmel kísérni.

Mindennek dacára a haris is elfekszik s fektében is meglephető, főleg a mikor lelhelye nem elég alkalmas a fortélyos menekülésre és elbuvásra.

A haris fölkeresésére legalkalmasabb a gyors, magasan kereső, határozott és gyakorlott eb, de még ezt is akárhányszor kizökkenti sodrából és rendellenességekre készíti. Nekem például volt egy ebem, mely a hosszas keresés alatt olyan izgatottá lett, hogy mikor már annyira megszorította a harist, hogy az sem erre sem arra nem menekülhetett előle, nem adott nekem alkalmat a haris kitaposására, hanem reá vetette magát, elkapta s dühében összevissza harapdálta.

Egyébként a gyors, a nem tétovázó, a határozott, fennkereső gyakorlott eb hamar elszorítja a harist is és az ilyenkor az eb előtt szorultságában fölrebben, de ha csak szerit teheti s ha a terepviszonyok erre alkalmasak, csakhamar, alig egy-két lépésnyire már beszállni igyekszik, hogy ismét megszokott cselvetéseire folyamodjék, mi ha sikerül neki, úgy siessünk nyomába lépni, mert pár pillanat múlva már beszállási helyétől 20–30 lépéssel odább leend. Ha nem sikerült neki a gyors beszállás, akkor kissé magasabbra emelkedik, hogy a legközelebbi alkalmas helyen hirtelen levágódhassék. Ilyenkor van a lövés ideje s az nem is nehéz, mert vonulási iránya egyenes, röpülése lomha, bagolyszerű.

A harisnak kevés lövés elég, de a gyöngében sebzett ismét igen ügyesen elrejtőzik s annak újból való felkeresése megint olyan vesződéses és időt rabló munka, mint az ép jószágé, miért is sok lelőtt haris kárba vész a puskásra nézve.

A vizityukok családjába tartozik továbbá a „zöldlábu hóda“ (*Fulica chloropus*), melyet közönségesen „vizi tyuk“-nak neveznek.

Ez meglehetősen kiadós jószág, nagyobb a galamb-

nál. Háttollazata sötét olajbarna, hasi része mocskos fehér színnel tarkázott; egyenes és az oldalain össze-uyomott csőre piros színű, hosszú lábai zöldék. A vizityuk még vízenyösebb helyeken tartózkodik, mint a haris; magas nádasok, sásosok, ingoványok füzesek rendes tartózkodási helyei. A víz felszínén uszó növények levelein, a hinárok felett ügyesen és gyorsan fut; kitünően bukik s a víz alatt nagyobb utakat is megtesz és a bukás által szimatját eltünteti. Nem repül messzire s akkor is mindig alacsonyan s lehetőleg közel a víz felületéhez közel szeret repülni. Felrebbenés után — mire azonban csak kényszerüsből vetemedik — csakhamar a vízbe vágja magát és az alá merülve hirtelen eltűnik s utirányát nem folytatja rendesen, hanem attól eltérve majd jobbról, majd pedig balról tűnik föl ismét, mely szokásával sokszor megtéveszti úgy a vadászt, mint az ebet s lövése és kézrekerítése éppen ezért nehézkes. A siker gyors mozdulatot és nagyobb gyakorlottságot igényel.

Tápláléka vízi rovarokból, pondrókból, álcákból, csigákból, vízi növényekből és ezek magvaiból áll, de az apróbb vizimadarak tojásait sem veti meg.

Fészket vízi növények hulladékaiból készíti, minden különösebb gondozás nélkül, de az mégis akként erősíti a nádszálakhoz, hogy a víz magasabb állása hintázhatja ugyan, azonban magával el nem ragadhatja. Ebbe rakja a zöldlábu hóda 10–12 rozsdövörös alapszínű, hamvasszürkén és vörösbarnán tarkázott tojásait, melyekből a fiatalok 3 heti ülés után bujnak elő, melyek anyjukat legott képesek követni s a melyek fél-éven át nőnek s elélnek 8–10 évig.

A fiatal vizityukok is megszokják a házi szárnyasok társaságát s azok táplálékát is és így udvaron ezek is kezelhetők.

A vizityuk is vándor madár; vizekről-vizekre vándorol s korábban érkezik és későbbben távozik, mint a

haladó időtartamra való hivatkozással s a birtokháborítás jogkövetkezményeinek kizárása mellett mindenki szabadon taposhatott, és pedig egy óra hosszat majd egy vén szálás erdő lombkoronája által nyújtott árnyékban, majd pedig gyéresebb fenyves ligetek és szederindás sarjhajtások által változtatossá tett egy újabb ültetésű tölgyesnek kigyózza haladó részein, a mig csak a pusztát elfödő emelkedésnek ismét szálás részlete határt nem szabott a járás-kelésnek s a hol a voltaképeni rengeteg kezdetét vette.

Eme fölfedezésemtől kezdve kirándulásaim alkalmával jelszavammá lett: „direkció Mukues pusztá!” és a lombregetegben addig bolyongtam — megtördelve a ki és lehajló ágakat, meg — megjelölve az egyes fák törzseit is — a mig csak meg nem leltem a toronyirányu helyes utat s mig csak határozott gyalogösvényt — mintegy barkácsoló utat nem vágtam magamban az egyébként járhatlan sűrűben, melyet azután a városból az erdő mélyében lévő szőlőhegyre járó birtokosok is mind gyakrabban kezdtek használni olyannyira, hogy az később már rendesen használt gyalogösvény nyílt ki magát, melyen — dacára a mind-össze és egészen a mai napig is számított csak 38 éves multjának — mindenki mint emberemlékezetet meg-

haladó időtartamra való hivatkozással s a birtokháborítás jogkövetkezményeinek kizárása mellett mindenki szabadon taposhatott, és pedig egy óra hosszat majd egy vén szálás erdő lombkoronája által nyújtott árnyékban, majd pedig gyéresebb fenyves ligetek és szederindás sarjhajtások által változtatossá tett egy újabb ültetésű tölgyesnek kigyózza haladó részein, a mig csak a pusztát elfödő emelkedésnek ismét szálás részlete határt nem szabott a járás-kelésnek s a hol a voltaképeni rengeteg kezdetét vette.

Az általam így kikezdett ösvényt azután sokat tapostam nappal s éjjel; vonzott a jó oszonna és a kis pusztai vadvirág szempárjának villámszíkkrakat lövelő tekintete, de a kapufélfán túl menni soha sem volt bátorságom. És én boldog voltam, ha csak idáig is eljuthattam s miután innen szépségesen vlsszafor-dultam, mint ha a menyéi üdvösséget vinném magammal, úgy tértem vissza nyugalmat már nem nyújtó sivár otthonomba.

(Folyt. köv.)

haris. Tolla értékesíthető s husát, bár kissé halizú, igen sokan éppen ezért nagyon kedvelik.

Egyebekben a vizityukra is mindaz vonatkozik, a mit a haris felől elmondtam volt, a szokott tartózkodási helyéből folyó természetes különbséggel.

(Folytatása következik).

A foglyok eltartása és szállítása.

(„V. és Á.” után)

Most, hogy a vadászat foglyokra rövid idő múlva megnyílik, nem egy vadásznak okoz gondot, hogy mi módon értékesítse foglyait.

Nem mintha attól kellene tartani, hogy fogolylyal el fogják árasztani a piacokat és nem lesz neki ára. Nagyobb városokban, különösen a külföldön a fogoly mindig keresett vad, melyért szép árt lehet kapni. Legjobb volna tehát a lelőtt vadat ilyen helyekre küldeni, de itt az a kérdés: hogyan szállítsuk a foglyot a nagy hőségben, hogy meg ne romoljék és használható állapotban érkezék rendeltetési helyére? Mert ha a szállítási mód célszerűtlen, akkor a fogoly már órák múlva megromlik, és nemcsak, hogy a vad vész kárba, de a szállítási költségek sem térülnek meg. Éppen ezért a legtöbb vadász irtózik attól a gondolatától, hogy foglyait távolabbra szállítsa és legtöbbször a helybeli vadkereskedővel vagy ágenssel köt — reá nézve rendesen nem előnyös — üzletet, úgy bölcselkedve, hogy így legalább az a kevés bevétel biztos, nincs semmi kockázat.

Pedig ha a vadász a fogolylyal, mindjárt lelövése után alkalmas módon bánik, ügyesen csomagolja és szállítja, bámulatos jól eláll a vad és így még a külföldre szánt küldemények is épen, frissen érkeznek meg rendeltetési helyükre. A foglyokat mindjárt lelövésük után nem szabad a zárt tarisznyába, vagy a vadászkocsi aljába tenni, hanem az erre a célra szolgáló akasztókra kell erősíteni és legalább egy fél órán keresztül így szabadon vinni, hogy a testük kissé lehüljön. Azután belétehetjük őket a kocsi fenekébe, az ülések alá, arra ügyelve, hogy minden darab szabadon feküdjék és ne érintkezzenek egymással. Ha nem vadászunk kocsival, tovább is akasztón, szabadon hagyjuk őket, azonban három óránál tovább a napon magunkkal cipelni nem tanácsos. A leghelytelenebb a foglyokat a zárt tarisznyába tenni. Ezen a módon, mely pedig sokhelyütt most is szokásos, a fogoly teste nem bír kihűlni és azután, még ha hűvösre tesszük is, hamar romlik.

Hazaérve, a foglyokat hűvös, szellős helyre, köfolyosóra stb. tesszük, de sohasem jégre. Itt egymás mellé fektetjük őket a hátukra, úgy, hogy szárnyaik kissé elállnak testüktől, előbb azonban tollaikat lesimitjük és kicsit kihuzzuk a nyakukat, hogy tetszetősebb formát kapjanak. Itt a foglyok 5–6 órán keresztül fekhethetnek, mely idő alatt teljesen kihűlnék.

A szállítást még aznap, lehetőleg éjjel kell foga-

natosítani. Ehhez legjobbak a külön e célra készített ládák vagy kosarak, melyeknek magassága a fogoly hosszával megegyezik, tehát mintegy 40 cm, hossza szélessége az elküldendő vad számától függ. Mind a négy oldaluk likacsos, a kosárnál ritka fonás, a ládánál rács, mely azonban oly sűrű, hogy a lyukak átmérője nem több 2 cm.-nél. A láda vagy kosár feneké és teteje deszka vagy sűrű fonás. A tetőn belül kapcsok vannak és ezekre akasztjuk a foglyokat egyenként, egy kis zsinór segítségével, melyet a nyakukra kötünk. Az egymás közötti távolság azonban akkora legyen, hogy ne érintkezzenek. A láda vagy kosár tetejére nagy, felülnő felírást alkalmazunk, hogy „felül,” nehogy esetleg megfordítsák őket.

Az ilyen szállítmány másfél napi utat is kibír, a nélkül, hogy a romlásnak legkisebb jele is mutatkoznék rajta. A foglyok nemcsak a hazai városokba, de a külföldre is jó állapotban érkeznek meg és ha már előre szerződést kötöttünk egy nagyobb vadkereskedő-céggel, sokkal jobban fogjuk értékesíteni foglyainkat, mint itthon.

Hasznos tudnivalók.

A konyhakert trágyázása. Konyhakerti veteményeink talán a legigényesebb növények közé tartoznak a talaj tápanyagtartalma és kulturállapota tekintetében. Gyors fejlődésük, izletességük és így kelendőségük is attól van függővé téve, hogy miként és milyen trágyázásban részesítettük kerti talajainkat, mert a zöldségtermesztésnél mindig szem előtt tartandó az, hogy akár házi, akár pedig piaci szükségletre dolgozva, az csak azon esetben jövedelmező, ha lehetőleg korán és utóbbi esetben lehetőleg nagy mennyiségben állíttatnak elő. A gyors fejlődéstől függ a zöldség izletessége, mivel így a sejtfalak vékonyak maradnak s a zöldség ezáltal sokkal légdusabb és izlettebb lesz, nem fásul el.

A konyhakert trágyázásra a legtöbb helyen istállótrágyát szoktak alkalmazni, ami azonban teljesen érett állapotban kell hogy legyen, mert így hatása annál tökéletesebb. Kötő hatással alkalmazható a komposzt, vagy más néven keveréktrágya is, amely különböző és földdel kevert hulladékok bomlásából állíttatik elő s így igen sok és könnyen felvehető tápanyagot tartalmaz. Mindkettő tehát az istállótrágya, valamint a komposzt nagy mértékben növeli a talaj humusztartalmát, ami annak fizikai tulajdonságait javítja. A trágyalé alkalmazásával is rendkívül gyors és kedvező hatást eredményezhetünk, ha az kellő adagban és nem tulságos mértékben használtatik a növények alá, mert utóbbi esetben könnyen kiégetheti a növényzetet tulságos nitrógentartalma és tápanyagokbani nagy koncentrátsága miatt. Azonban mindezen felsorolt trágyaféleségek nem tartalmazzák az egyes növényi tápanyagokat olyan kedvező arányban, mint azt a növények fejlődése megkívánna, mert pl. foszfortartalmuk a bennük felhalmozott más növényi tápanyagokhoz

viszonyitva nem olyan mérvű, hogy azzal teljesen meg lehetnének elégedve. Ezért a foszforsav esetleg a káli-tartalmu műtrágyák alkalmazása kívánatos, annyival is inkább, mert különösen a foszforsav a tulságos nitrogén hatását kedvezően ellensúlyozza s mint az irányban tett számos kísérlet bizonyítja, a konyhakerti növények minőségét és izetlenségét javítja.

KÜLÖNFÉLÉK.

Az angol bank őrsége. Az angol bankban, hála Istennek, van mit őrizni: de őrzik is erősen. Egész kis hadsereg szállja meg az alkonyat beálltával a heverő milliók termeibe nyíló ajtókat, illetéktelen látogató ugyan hasztalan próbálná ott tiszteletét tenni. A mint délután hatot ütött az óra, a királyi testőrség egy csapata vonul a bank palotája elé. Egy tiszt, négy altiszt és huszonkilenc gárdista. Velük egy trombitás. A legények elfoglalják a pösztjukat az épület különböző részeiben. Minden órában fölváltják őket. Az őrség tart este hat órától nyáron reggel hat, télen hét óráig. Az őrség pihenő tagjainak négy helyiségük van az épületben. Két terem a legénységnek meg az altiszteknek és két pazar berendezésű szoba a tiszt urnak. Az őrséért külön zsold jár. A közlegény körülbelül másfél koronát kap, az altiszt három koronát. A tiszt régebben egy vadonatúj tizsillingest kapott, néhány esztendő óta azonban a fizetsége — egy pompás lakoma, még pedig három személyre, hogy két barátját is meghívhasssa. Érdekes különlegessége ennek az őrségnek, hogy a fölváltásnál jelszó helyett — egy lábmozdulatot tesznek, természetesen minden éjjel más-más mozdulatot. Hol toppantanak, hol meg ugranak, vagy különös módon összecsapják a bokájukat, a katonas-őrségen kívül még egy sereg rendőr, detektív és főügyelő is őrzi a milliókat. Nem próbáltak még soha betörést az angol bankba.

A világ legjobb órája. A kiknek igen fontos és becses tudni azt, hogy hányat ütött az óra és erről föltétlenül pontos és megbízható tudomást akarnak, forduljanak Ditscheim óráshoz, a ki Svájcban lakik La Chaux de Fonds városkában. Ez a mester egy órát — zsebórát — készített, a melyről a National Phiscal Laboratory Kew-ben hat heti szigorú vizsgálat alapján kiadta a bizonyítványt, hogy a legjobb és legfinomabb óra a földkerekségén. Kipróbáltk minden elhelyezésben, betették 60 fokos hidegbe és 90 fokos melegbe és az óra ebben az abnormis temperaturában huszonnégy óra alatt csak egy tizenhatszad másodperccel tért el egy Greenwich-ben megvizsgált kronométertől. Az órát 6000 koronáért meg akarták venni, de a készítője 10.000 koronát követel érte. — Eddig egy másik órát tartottak a világ legjobb órájának, a melyet Galay londoni óráskészített.

A szokás hatalma. A szokás nagy hatalom, ezt bizonyítja a következő vidám eset is: Néhány héttel ezelőtt Londonban F. hercegnő a Piccadillyn sétálván, érdekes dolgot vett észre. Egy szegény verklis cibálta ott a sipládáját, mikor aztán, általános öröme, vége lett a nótának, elöugrott egy kis majom, a két első lábába kapta a gazdája kalapját és roppant mulatságos bókolással — tányérozni kezdett. A hercegnének nagyon megtetszett az állat és megvásárolta a verklitől. Adott érte neki annyi pénzt, hogy azért akár egy tucat majmot is vehetett magának. A majomnak pedig jó sora lett, olyan aranyos frakkot kapott, mint egy libériai generális és folyvást az urnőjével volt. Nemrégiben

koncert volt a hercegné palotájában. Ennek a koncertnek lett a hőse a majmocska, ámbár nem énekelt és nem is muzsikált. Csak az történt, hogy egy zongoraszám alatt remniszcenciák ébredtek föl szőrös fejében és a mint a zene elhallgatott, lekapott egy valamelyik szekrényen álló ezüstdényért és tányérozni kezdett. A hercegné arcát az első pillanatban előntötte a harag pirossága, de a vendégek olyan viharos kacagásban törtek ki, hogy csakhamar neki is nevetnie kellett. Annyi bizonyos, hogy a majmocska soha életében olyan anyagi sikerrel nem tányérozott, mint ez alkalommal. Az ezüst tál megtelt bankóval, arannyal, a minek azután a hercegné szegényei látták a hasznát. A majmocskának egyszeriben nagy lett a becsülete és most már minden londoni előkelő asszony szeretne egy ilyen művelt kis állatot.

A boldogító — pofon. A hány ház, annyi szokás, és a világon tudvalevőleg sok ház van. A kies Bretagne-ban sok mindenféle fura szokás divik, furcsaság dolgában nem a legutolsó az, hogy a mint a szerelmes jegyespár megesküdt, az ujdonsült férj — takaros pofont ad a friss menyecskének, ezzel a szíves magyarázattal:

— Ilyet kapsz mindig, ha dühbe hozol!

Azután pedig rögtön hosszú, édes és csattanós csókot nyom a hitvese ajkára, ezzel a szóval:

— Ilyet kapsz mindig, ha a kedvembe jársz!

Igy van ez már időtlen idők óta a kies Bretagne-ban és a bretagne-i menyasszony talán meg is haragudnék, ha nem kapná meg a lakodalmi pofont. Történt azonban a minapában, hogy egy bretagne-i legény csunyan megjárta ezzel a házi szokással. A legény belésszeretett egy sváb leányzóba, a ki az apjával csak néhány hónapja került oda a hazájából. A nyelvüket se igen tudták, de azért a szíveik megértették egymást és a szerelmes pár boldogan rebegte el a holtomiglan-holtodiglant. Az új férj pedig ezután — eleget tett a házi szokásnak. Lelkiismeretes legény is volt, a szerelme is nagy volt, úgy pofonteremtette tehát a menyecskét, hogy az egész násznép tapsolt. Csak a menyasszony nem. Ő szegény nem ismerte a szokást, mielőtt tehát a csókra kerülhetett volna a sor, villámgyorsan olyan két pofonnal fizetett az urának, hogy ebből egy is megért amolyan kettőt. Szerencsére hamar megmagyarázták neki a dolgot és az ifjú pár tovább is boldog volt, mintha mi sem történt volna.

A hol minden óra rosszul jár. Az ország, a hol minden óra rosszul jár: Japán. Ennek pedig nem a japáni órák az okai, azok elég jól tudják a mesterségüket, hanem Japán földje az oka, a melyet szinte állandó hullámlásban tart a belső erők nyugtalansága. Sehol annyszor nincs földrengés, mint Japánban, a hol átlag minden három-négy napban megrendül a talaj. A japáni ember ezt már úgy megszokta, hogy nem is törődik vele: de bajt csinál a sok földrengés a pontos időmérésben. Ez első sorban az asztronómusoknak kellemetlen: a tokiói csillagvizsgáló-intézetben szakadatlanul kísérleteznek, hogy valamilyen segítsenek a bajon. A hol az időmérés tökéletes pontossága nagyon fontos dolog: ott tudvalevőleg az ingaórának nagyobb a becsülete, mint akármilyen más szerkezetének. Már pedig a földrengés éppen az ingát hobbantja meg leghamarább, úgy hogy a tokiói asztronómusok rá vannak utalva az ingaóránál kevésbé szabatos kronométer segítségére is. E mellett földrengés-jelző készülékeket is használnak és az ezek adatai alapján történő átszámítás segítségével tudják csak az eltéréseket megállapítani és kikorigálni.

A hadnagy ur cipője. Az Orsova és Vidéke című lap írja: Jakob Adalbert Aradon állomásozó cs. és kir. 33-ik gyalogezredbeli hadnagy fürdőhasználat végett Herkulesfürdőbe érkezett s a Herkulesfürdőt használta. Rossz szokása volt, hogy fürdés után fény-mázos cipőjét a nedves lepedővel megtörölte s ezzel a lepedőt egészen összemocskolta, mit a szabályrendelet tilt. A minap délután ismét megfürdött, s ez alkalommal Reisinger István fürdőszolga figyelmeztette, hogy cipőjét ne törölje meg a nedves lepedővel. Erre a hadnagy szidalmazni kezdte a fürdőszolgát, majd egy huszárral elhozatta a kardját, melylyel oly erős csapást mért a védtelen fürdőszolga fejére, hogy vértől elborítva azonnal összeesett. A szolga sebe, az orvos állítása szerint, tizennégy nap alatt gyógyul be. Az ügyet a herkulesfürdői katonai állomás-parancsnokság elintézte. Az esetről jelentést tettek az orsovai szolgabírósnak is.

Drága kanalak. Londonban, a múlt héten egy árverésen, a melyet Christie, a világhírű műáros tartatott, kilencvennyolcezer koronát adtak tizenhárom ezüstkanalért. Ezek a kanalak úgynevezett apostolkanalak, VIII. Henrik korából valók és rendkívül szépek. Eladatta őket „egy ur, a ki a nevét titokban kívánja tartani, és a kinek a családja sok nemzedéken keresztül hiven őrizte ezt a kincset.” Mindenik kanál fejében, gyönyörűen vésett körben ott a szent monogram: J. H. S. (Jesus Hominum Salvator) és az 1563-as évszám. A tizenhárom kanál együtt 940 gramot nyom. A kanál nyelén lévő, nagy művészettel kidolgozott alakok között ott van maga Jézus, továbbá Péter, kezében karddal és egy kapesos könyvvel, András, kereszttel, János, a fájdalom kelyhével, Judás, az ács, szögmérőjével, Judás Iskariot a pénzeszacsóval. A tizenhárom kanalat 10 000 koronért kiálták, de azonnal 50.000-et ígértek és egy negyedőrai licitálás után 98 000 koronáért vette meg egy ügynök, a ki nem mondotta meg, hogy kinek vásárolta. Így aztán se az eladó, se a vevő nevét nem tudni.

Mit veszíthet el az ember? Szomorú arcu uriember jelenik meg a rendőrségen. Jelenti az ügyeletes tisztviselőnek:

— Elvesztettem a tárcámat, 34 korona volt benne.

A tisztviselő megcsóválta a fejét, mintha azt akarná mondani:

— Milyen hanyagság!

A szomorú ember azonban komor hangon folytatja:

— Még valamit elvesztettem... a kalapomat...

A hivatalnok csodálkozva néz a bejelentőre. A kalapját? Hogy lehet azt elveszíteni? Na, talán a szél kapta le... a fejéről. Bejegyzí hát a jegyzőkönyvbe a kalapot is és el akarta bocsátani a gyászos alakot, akinek azonban még valami nyomta a szívét:

— ...Elvesztettem a cipőmet is...

Szomorúan szólott a becsületes ember:

— Jól mulattam az éjjel. Hazafelé botorkáltam s valahogyan az összekötő-hidra vetődtem. Álmos lettem. Leültem és levetkőztem. Ott veszett el minden...

A tisztviselő elképped. A tárcát? A kalapot? És még a cipőket is? Ez sok! A hivatalnok mégis nem akarta tovább kutatni a cipők elvesztésének történetét; de a komor hang újra szólt:

— A ruhámat is elvesztettem...

A tisztviselő erre már nem tudott szólni. Egy egész öltöny! Sürgős intézkedéseket kell tenni. Csakugyan így volt igaz, ahogy elmondotta. Szemtanuk vallomása alapján meggyőződött a rendőrség arról,

hogy a szomorú ur a hidat ágyának gondolta és vetkőzés közben a ruháit mind a Dunába dobta. És ruhafognak a Duna nagyon bizonytalan.

A halálos kockák. A berlini Hohenzollern-múzeum sok érdekes látnivalója közt üvegbúra alatt őrzik a híres halálos kockákat. Ezeknek a története nagyon érdekes. A nagy brandenburgi választófejedelem uralkodása idejében történt, hogy Berlinben egy éjszaka meggyilkoltak egy gyönyörű szép, kissé kacér természetű leányt. A gyanú két katonára, Ralf-ra és Alfréd-ra esett, mert tudvalevő volt, hogy mind a kettő halálosan szerelmes volt a leányba; a gyilkos tehát a szerencsétlenebb szerelmes lehetett. De nem tudták, melyik volt az. A két katona tagadott még a kinpadon is, tanu nem volt, bűnjel sem volt. Ekkor a választófejedelem elrendelte, hogy istenítélet tegyen tanúságot. Mindenik katona dobjon kockát és a melyiknek a kockája úgy esik le, hogy nagyobb számot mutat a felső lapja, — az a bűnös. Először Ralf dobott. Leesett a kocka és pedig úgy, hogy az a lapja volt fölül, a melyen a hatos, tehát a legnagyobb szám volt. A fiatal katona elsápadt, de a fejét tagadólag rázta, jobbát esküre emelte és így kiáltott:

— Isten, te tudod, hogy ez a kocka nem mond igazat! Te tudod, hogy én ártatlan vagyok!

Nem hittek neki, de a fejedelem elrendelte, hogy a másik vádlott is megtegye a próbát: hiszen annak a kockája is eshetik úgy, hogy a Ralfé esett. Dobott tehát Alfréd is. És ime, az történt, hogy a földobott kocka a levegőben ketté pattant és a két félkocka úgy esett éppen egymás mellé, hogy az egyik felső lapján a hatos szám volt, a másikén pedig az egyes. — Alfréd ájultan roskadt össze: mikor magához tért, csak annyit mondott:

— Isten beszélt: nem tagadok többé! A bűnös én vagyok!

A gyilkost kivégezték: a kockákat pedig a fejedelem eltétette, hogy a történet minden időnek megmaradjon.

Róka a héjjasban. Krainburgban (Karinthia) fura eset történt a minap. Ugyanis egy héjjasban, melynek kosarában egy elő galamb volt csalfalatul kitéve, egy öreg kan róka fogódzott meg, két első lábával. A héjakosár egy visszanyesett fiatal luczfenyőn volt elhelyezve, körülbelül emberrnyi magasságban. A vén kópe még élt, bár már órák hosszáig csünghetett a vasban.

Szerkesztői üzenetek.

Mátyás János urnak. Siklós. A nyugdíj és segély-egyesület ügyében legközelebb bővebb cikksorozatok és értesítések fognak megjelenni. Ilyen felette fontos egyület létesítése a legkomolyabb megfontolást igényli s az, a ki létesíteni akarja, felelősséget vesz vállaira. Nem akarnók, hogy a mi együletünk is hasonlatos legyen számos ujabban nagy könnyelműséggel létesített és laza alapokra fektetett egyesülethez, melyeknél a rászédett tagok sirva néznek keservesen összekuporgatott s elvesztett filléreik után. A mi jelszavunk a lassu, de biztos haladás.

A kiadóhivatal postája.

Dáner József urnak. Nyén. A 4 korona előfizetést köszönettel vettük **Pécskai Döme urnak. Perecseny.** **Varga István urnak. Hetvehely.** Előfizetéseik folyó év végeig rendezve vannak. Üdvözlét!

Felelős szerkesztő és tulajdonos lapkiadó
Podhradsky Emil.

ERDÉSZETI UJSÁG

VII. évfolyam

44. szám.

**szak- és társadalmi lap
az erdészeti személyzet részére.**

Szerkeszti és kiadja:
Podhradszky Emil.

Tartalom:

1. Vezércikk: Kálvária járás.
2. Szükséges vagy legalább is hasznos tudnivalók egynémely ismeretesebb vizimadárról s ezek vadászatáról.
3. Tárca: „Mukucs” puszta és ottani farkaskalandom.
4. A foglyok eltartása és szállítása.
5. Hasznos tudnivalók.
6. Különfélék.
7. Szerkesztői üzenetek.
8. A kiadóhivatal postája.
9. A borítékon: Hirdetések és pályázatok.

Előfizetési felhívás

az

Erdészeti Altisztek és Vadászok Évkönyve 1904 évre

című műre.

Szerkeszti és kiadja:

PODHRADSZKY EMIL.

az Erdészeti Ujság szerkesztője.

Sok oldalról jött felszólításnak engedve elhatároztam, hogy az erdészeti és vadászati altiszti személyzet részére a jövő év elejétől kezdve, ha az említett tisztelt személyzet szerény válatomat megfelelő támogatásban részesíti, évről évre egy évkönyvet fogok összeállítani és kiadni. Az évkönyv tartalmazni fog mulattató tárcacikkeket vadászkalandokat, a háztartásra hasznos tudnivalókat, adomákat s befejezésül azoknak az erdészeti és vadászati altiszteknek a névjegyzékét és lakcímét, a kikét megszerezni sikerül. Szóval olyan tartalmat igyekszem annak adni, hogy az mindenkit, még a szakon kívül állót is kielégítsen.

A könyv külső csinjának emelésére nagy gondot fordítok s ezért a szöveg közé számos kép lesz beillesztve.

Az Évkönyv ára 2 Korona

melyet folyó évi augusztus hó végeig kérek beküldeni, hogy így a nyomtatandó példányok számáról idejekorán tájékozást szerezhessenek és felesleges példányok nyomtatásával magamnak haszontalan költséget ne okozzak.

Az előfizetési pénz a következő cím alatt küldendő:

Évkönyv kiadóhivatala Szászsebes.

Miután az Évkönyv kiállítása nagy költséggel jár, csak az olyan megrendeléseket vehetem figyelembe, melyekkel egyidejűleg a 2 korona előfizetési ár is be lesz küldve.

Gyűjtőknek 10 példány után egy tiszteletpéldány jár.

Az évkönyvet csak abban az esetben leszek képes kiadni, ha annak átvételére legalább 500 előfizető jelentkezik s így ha ennyi jelentkező nem lenne, a beküldött 2 korona előfizetési ár az Erdészeti Ujság egy negyedévi előfizetésébe fog beszámíttatni s a beküldők ezt kapják negyedéven át.

Az évkönyv már a folyó év őszen fog megjelenni s legkésőbb december hó elején kerül szétküldésre.

Szászsebesen 1903 évi július hóban.

Podhradszky Emil

az Erdészeti Ujság szerkesztője és kiadója.

Villamos házilámpa

Amerikai szerkezettel

minden háztartásban nélkülözhetetlen.

Kényelmes, czélszerű, tartós.

Alig $\frac{1}{2}$ kg. nehéz essőben, viharban egyaránt használható. Mindenkinek szükséges: szobák, lépcsők, folyosók, mellékhelyiségek megvilágítására. **Tiszteknek** gyakorlatnál **erdészeti és vadászati személyzetnek** éjjeli szolgálatnál az erdőben rendkívül alkalmas, **turistáknak** nélkülözhetetlen. Fontos **gyárakban, malmokban, pinczékben, raktárakban** robbanó anyagoknál. **Háziasszonyok** öröme. **Gazdákat és birtokosokat** megóv tűzvész és támadás ellen; a szénapadlásra éjjel is fel lehet menni. Teljesen tűzbiztos. Több ezerszer használható és ha idővel kiég a telep, újat 2 kor.-ért adunk.

Ára 6 korona, erős reflektorral 8 korona.

Dupla villanydelejes kereszt vagy csillag.

Gyógyít és felüdit jótállás mellett: köszvény, reuma, asthma (nehéz lélegzés), álmatlanság, fülzugás, nehéz hallás, epilepsia (eskór), idegesség, étvágytalanság, sápkór, fogfájás, migren, tehetetlenség, influenza, valamint minden idegbetegségnél. Azon beteg, aki 88503. sz. készülékem által legfeljebb **45 nap alatt** meg nem gyógyul, azonnal visszakapja a pénzét. Ahol már semmi sem használt, ott kérem az én készülékemet megkísérelni; meg vagyok győződve készülékem biztos hatásáról.

A nagy készülék 6 korona, idült betegségeknél alkalmazandó.

A kis készülék 4 korona, könnyebb betegségeknél alkalmazandó.

Utánvétel mellett vagy bérmentve az összeg előzetes beküldése mellett küldi:

Auffenberg József
Budapest, VII. Huszár-utca 6.

Első rangu egyenruházati intézet

Blum és Társa

Szerb kir. udv. szállítók. Ó cs. és kir. Fensége József Főherceg udv. szállítói
A nagyméltóságu Földművelésügyi m. kir. Ministerium hivatalosan megbízott
erdészeti egyenruha szállítói
Az „Országos Erdészeti Egyesület” rendes tagjai.

BUDAPEST IV. Belváros, Sütő utca 2. szám, a Szervitater sarkán.

Saját műhelyeink a házban: Sütő utca 2, Szervita tér 8, Hajó utca 3.

III. A XVszámu, kimerítő tartalmu árjegyzékünk közreboocsajtása alkalmából ajánljuk legkészségesebb szolgálatainkat, minden néven nevezendő, — mesteri szabásu, izlésteljes csinos kiállításu

ERDÉSZETI és ERDŐ ALTISZTI EGYENRUHÁK

nemkülönben felszerelési cikkek szállítására.

Hivatalos uton részletfizetésre

s eszközölhetők a megrendelések; az ily megrendeléseket, hosszas gyakorlatunk alatt be — a tekinthető számos elismerő nyilatkozatok tanúsága szerint, — mindenkor, az igen tisztelt megrendelők legteljesebb meglegedésére hoztuk kivitelbe.

POLGÁRI RUHÁK

a legujabb francia es angol divat szerint, szinte jutányos árban készítettnek. — Vevőink kényelmére bármely szakmánkba nem vágó cikket készséggel beszerezünk és a vidéki megrendelések kivitelére különösen kiváló gondot és figyelmet fordítunk,

Óvjuk igen tisztelt megrendelőinket oly czégektől, kik olcsó reklám árák által régi vevőinket megteveszteni óhajtják, miután jutányosabb árt csak is az anyag és kiszolgálás rovására nyújthatnának.

Kívánatra ingyen és bérmentve küldjük meg árjegyzékünket és a hivatalos megrendeléshez szükséges részletfizetési megrendelési ívet. Bármily csekély megrendelés is a lehető legnagyobb figyelem és pontossággal lesz kiszolgálva.

Kiváló tisztelettel

BLUM és TÁRSA

Szerb királyi udvari szállítók.

Ó császári és királyi Fensége József főherceg udvari szállítói. A nagyméltóságu Földművelésügyi Ministerium hivatalosan megbízott erdészeti egyenruha-szállítói. Az „Országos Erdészeti Egyesület” rendes tagjai.

Jutányos árák.

Felette fontos

minden mezőgazdára, minden állattulajdonosra, minden juh- és sertésenyésztőre s minden kisgazdára!
„Miként hizlalom fel gyorsan sertéseimet?” „Miként lesz marhám gyorsan piaczképes?” „Miként gyorsíthatom ökreim hizlalását?” „Mely szerrel érem el teheneimnél és kecskéimnél a jobb tejet és nagyobb tejelést?” „Mivel mozditom elő növendék marhám gyors felnövést?” „Mit kell használnom, hogy marhám mindig egészséges legyen?”

Ez csak az által érhető el, ha a takarmány-vagy ital mellé az itt látható védjeggyel ellátott, törvényesen védett, sokoldalulag kipróbált s a legmagasabb kitüntetésekben részesített

Regensburgi „Étvágy” takarmányfűszer

vegyittetik.

A költsége ennek igen csekély és dusan visszatérül. Kapható minden nevesebb kereskedésben, vagy egyenest a czégnél:

Meise Lajos mezőgazdasági készítmények gyára SZÁSZSEBES.

Tájékoztatók, füzetek és utasítás ingyen szétküldve. Raktárak minden olyan községben, hol még eddig nincsenek, felállíttatnak, mire nézve sziveskedjék egyenest a fenti céghez fordulni.

3-5